

KINH DẦN ĐỦ TẤT CẢ TRÍ ĐỨC

QUYẾN 3

Phẩm 5: TRỤ NAN THẮNG

Bồ-tát Kim Cang Tạng nói:

–Này các Phật tử! Bồ-tát Đại sĩ đã tu tập thành tựu Trụ thứ tư, đã ở Trụ thứ tư, tiến lên Trụ thứ năm, thì phải thực hành mươi ý mới thông đạt được. Mươi ý đó là gì? Nghĩ về pháp của chư Phật đời quá khứ, cũng nghĩ về pháp của chư Phật đời vị lai và tưởng nhớ pháp của chư Phật đời hiện tại; tu tập giới thanh tịnh; tâm sáng suốt, diệt trừ sáu mươi hai tà kiến; hiểu rõ việc cầu đạo; thực hành hạnh thanh tịnh; tu hạnh Thánh tuệ; phân biệt rõ sự vi diệu của pháp ba mươi bảy phẩm Bồ-đề thanh tịnh; đó là mươi việc.

Bồ-tát Kim Cang Tạng nói:

–Lại có Bồ-tát Đại sĩ đã đạt Trụ thứ năm, sau mới thành tựu hạnh nghiệp tu thiện, thực hành ba mươi bảy phẩm pháp, tâm ý thanh tịnh, đạo nghiệp càng thù thắng, thệ nguyện rộng lớn. Nhờ nguyện lực mà gần gũi Như Lai, thương yêu chúng sinh, không bao giờ quên bỏ, tích lũy công đức, tu tập thánh tuệ, tinh tấn ân cần không biếng nhác, có phương tiện quyền xảo, học những gì chưa đạt được, luôn vui vẻ, trụ nơi sáng suốt, rất thích sự kiến lập thật nghĩa của Như Lai, đem tâm ý mình thâm nhập vào oai lực của Phật, tâm niệm chuyên nhất không thoái chuyển, xét đoán và hiểu rõ bốn Thánh đế: Khổ, Tập, Tận, Đạo; để có thể thành tựu rốt ráo danh đức, phân biệt Thánh đế, thấu đạt nguồn gốc giới hạn, hiểu rõ các tướng. Thánh đế chánh chân thì không có phương tiện, phải tùy thuận mà tuyên thuyết. Hiểu đúng chánh chân, phân biệt đế, ấy là hành Thánh đế; phân biệt được việc đã được là đã Thọ Thánh đế. Lại còn phải thực hành, hiểu rõ mọi việc Thánh đế Chánh nghiệp, tiếp đến mới tuyên thuyết hành Đạo thánh đế, diễn giải thật nghĩa Tận vô sinh đế, hiểu rõ sự thâm nhập vào nghiệp Trí đạo đế, từ đó nhập được khắp các trụ của Bồ-tát, dần dần được thành tựu biện tài, đạt tuệ lớn của Như Lai, trừ bỏ kết sử phiền não; tuyên thuyết Thánh đế, giáo hóa chúng sinh, khiến cho mọi người đều được vui vẻ; hiểu biết đúng thời, thông đạt Thánh đế, có thể nhập đạo nghĩa của một nhân, rồi dần dần hiểu rõ và thông đạt nguồn gốc Thánh đế chánh chánh; đã hiểu được tướng của mình thì hiểu rõ các tướng Thánh đế, đã biết được chỗ quay về của chí tánh thì thông đạt được năm ấm và các loại triền cái; đặc biệt là từ Thánh đế thọ sinh, vượt qua được những hoạn nạn từ phiền não của thân, để hiểu rõ Khổ thánh đế. Trải qua đủ các thứ phiền não trói chặt, sau cùng mới hiểu được nguồn gốc của Tập đế. Diệt trừ hẳn tất cả phiền não thiêu đốt, về sau mới hiểu được Tận đế. Ban đầu không có hai lời, diễn giảng phải đúng như nghĩa, sau hiểu được Thánh tuệ của đạo đế. Tất cả đều hiểu rõ, cho đến khi đạt được tuệ của Như Lai, về sau hiểu đúng Tập thánh đế. Tuệ lực sáng suốt, tin chắc không mất, sự hiểu biết thì bất tận, khiến các khổ không còn. Nhờ phân biệt lý đế, nên đủ phương tiện hàng phục nguồn gốc sinh tử, từ đó hiểu rõ tất cả sự thọ sinh, đều từ pháp này; hiểu rõ ngu si giả dối, đều là không chân chánh. Đã hiểu tận nguồn gốc thì càng

thương chúng sinh, gần gũi kẻ đáng thương, còn ở đời thì phát tâm từ vô tận. Khi đã đạt được đạo tài tuệ lực này, thì bảo hộ chúng sinh, ưa thích trí tuệ của Phật, quán sát các nẻo sinh tử của chúng sinh: từ xưa đến nay đều bắt nguồn từ vô minh, từ trong ba cõi ân ái, từ sự trôi lăn trong dòng sinh tử, từ sự đắm trước do các phiền não che lấp, từ đó dần dần làm tăng thêm khổ ấm. Nếu hiểu rõ không có chúng sinh: không ngã, không nhân, không thọ mạng và xa lìa được nhân ngã, thì sẽ hiểu được việc của quá khứ; vị lai và hiện tại cũng thế. Chỉ vì nghiệp ham thích trống không ngu si mà đi mãi trong sinh tử không bờ mé, không dừng lại được, không ai cứu được, do vậy mà sự hiểu biết không có, thầy bạn cũng không. Dù có thầy bạn, cũng không thọ lãnh được lời dạy dỗ. Đó chính là kẻ phàm phu, ngu si, vô trí, bị vô số những phiền não che khuất và trói buộc, không sao nói hết. Chỉ khi tự diệt hết các ngã đến tận chổ phải tận thì không còn thọ thân, cũng không còn nơi thọ sinh. Nếu không tin Phật đạo, thì càng thêm nhiều khổ não hoạn nạn, càng bị trói nổi trong sinh tử, không bỏ được các phiền não, chẳng chán bốn đại, chẳng diệt cống cao, nhận chịu bao nhiêu là bệnh tà kiến, không phân biệt tham, sân, chẳng trừ được vô minh, ở sâu trong nhà ngu tối, không dứt hoạn nạn của ao ái dục, không cầu hạnh nghiệp mười Lực của Đạo sư, đi trên con đường của ma, mãi mãi chìm nổi trong biển sinh tử, không có tư tưởng tốt lành, mất đi sự tự tại. Khổ hoạn này, thật không sao nói hết, vĩnh viễn không ai cứu hộ, không nơi trở về, chẳng người giúp đỡ, không lợi ích, đơn độc không bè bạn. Hãy tu hành, tu các nghiệp lành, tích lũy công đức, đời đời tự khắc phục; nhờ đó tu tập được trí tuệ, hiểu được tất cả chúng sinh vốn rốt ráo và thanh tịnh, nên thành tựu mười Lực, thông hiểu tuệ vô vi, sáng suốt và cao cả. Đã hiểu được trí tuệ giải thoát, thành tựu được đạo nghiệp thì tích lũy được công đức, tu tập hạnh nghiệp đều vì cứu hộ chúng sinh, thương xót phàm phu, đem an ủn cho khấp chúng sinh, rũ lòng thương đến tất cả, mong độ thoát chúng sinh mà không có tâm gây hại, không phỉ báng, quyết hóa độ chúng sinh, làm cho ai nấy đều vui vẻ, làm thầy dắt dẫn chúng sinh để họ được diệt độ. Nhờ siêng năng tu tập, nên an trú vào địa Nan thăng thứ năm. Từ đó đạt tự tại, tâm không quên sót, thông đạt nghiệp lành các cõi, ý chí kiên cường, khéo léo phân biệt trí tuệ, hiểu rõ thứ tự kinh điển, bàn luận các sách vở, ý luôn biết hổ thẹn, bảo vệ mình và người, ý chí dũng mãnh, giữ gìn giới cấm không phạm phải, ý luôn trong sáng để diễn giảng khấp nơi nơi, luôn thực hành chân chánh để thâm nhập khấp Thánh chúng, không tín ngưỡng đạo khác, đến gần với trí tuệ để thông đạt nghĩa lý; tùy thời mà thuyết giảng, được hạnh thần thông, dùng phương tiện cật vấn mà hiển bày giáo hóa, tu tập quyền biến, tùy phong tục mà dẫn dắt, tích lũy công đức, không cho là đủ, mong cầu đạo tuệ chưa từng lười bỎ, phụng hành tâm từ rộng lớn, tu tập lòng thương, tâm siêng năng cầu đạo nghiệp, không thoái lui ở chổ nhàn hạ, tinh tấn ân cần, thực hành mười Lực và tuệ Vô sở úy, mười tám pháp Bất cộng của chư Phật, luôn làm lành, suy xét, thâm nhập, để trang nghiêm cõi Phật, thực hành các hạnh, tích lũy tu tập những tướng tốt, siêng năng tu tập, chí cầu sự thanh tịnh trang nghiêm của Như Lai, thân, khẩu, ý hành đều tu tập nghiệp rộng lớn; tôn kính phụng hành giới pháp, tùy thuận các Bồ-tát, tôn trọng Pháp sư, không gây ách hại. Dùng phương tiện quyền biến của Bồ-tát mà đi lại trong thế gian; ngày đêm chuyên tâm trừ bỏ loạn niệm, luôn dùng đạo pháp giáo hóa chúng sinh, luôn tu hành như thế, dùng hạnh nghiệp bố thí, khuyên dạy chúng sinh, yêu kính lời nói lợi ích, đem lợi lớn, bình đẳng cứu giúp chúng sinh. Lại hiện ra các loại sắc

thân hình thể để tuyên thuyết giáo pháp; từ đó thực hành nghiệp lớn của Như Lai Bồ-tát, khai hóa chúng sinh, thấy rõ sự nhơ uế của sinh tử, tán dương công huân Thánh tuệ của chư Phật; thực hành được như vậy là nhờ dùng đại thần túc cảm động biến hóa. Lại dùng lời nghị luận quyền biến dắt dẫn, giáo hóa chúng sinh; đã siêng năng giáo hóa như thế, thì thâm nhập vào trí tuệ của Phật, tánh luôn hành đạo, không bao giờ thoái chuyển; tu tập các công đức, cần cầu pháp thù thắng chân chánh, thương yêu chúng sinh, đi lại khắp nơi trong thế gian, trước tác và chú giải kinh điển, trao truyền cho đại chúng, cẩn thận giữ gìn sự giao phó, dùng như loại thuốc để chữa trị các chứng bệnh của thân tứ đại như lạnh nóng, gầy yếu, bị quỷ thần hại, bị trúng độc, bị bệnh cuồng loạn, hoặc các bệnh khác bức bách, tùy bệnh mà phối hợp các kỹ thuật để chữa trị, đi khắp nơi tuyên truyền, đem đến niềm vui cho mọi người. Quốc gia, xóm làng, quận huyện, sông hồ, ao suối, đều mọc những cây trái quý làm thuốc, hiện ra các vật báu: vàng bạc, ngọc Minh nguyệt, ngọc quý, thủy tinh, lưu ly và các loại báu Minh nguyệt; xóm làng, thành ấp, nhà cửa ruộng vườn, động đất, khi ngủ mê, nằm mộng quái lạ, đều nhập ở tất cả các hình tượng ấy, sự ứng hóa các tướng, đều được chữa trị hết; cẩn thận tuân hành nghiệp tài trở thành sự vật, thần thông thì vô sắc, không buông thả, thực hành bốn Đẳng tâm tạo ra sự chuyên cần tinh tấn để không gây nguy hại đến tâm thương xót đối với chúng sinh; nhờ tu tập, nên luôn được an ổn. Dùng hạnh này mà thương xót thế gian, dần dần tạo cho chúng sinh đứng vững trong chánh pháp của chư Phật. Bồ-tát ở địa Nan thắng, luôn cúng dường phụng sự vô số trăm ngàn ức Phật; dâng y phục, thức ăn, thuốc men, giường chiếu, ở chỗ các Như Lai; xả bỏ gia đình, xuất gia làm Sa-môn, theo chư Phật, nghe thọ kinh điển, trở thành Pháp sư. Lại tiếp tục nghe kỹ dần dần đạt pháp Tổng trì, ở trong vô số trăm ngàn ức kiếp, tu tập phát triển cội gốc công đức, đến chỗ rốt ráo thanh tịnh.

Này Phật tử! ví như báu vật xa cù để gần nhau thì càng thêm sáng tỏ. Bồ-tát cũng thế, trụ ở địa khai sỹ Nan Thắng này, dùng cội gốc đức ấy tu tập trí tuệ quyền biến, đạo nghĩa sẽ được cao cả. Lại thêm tu tạo công đức bằng pháp Đại thừa, mà không cần bè bạn. Phật tử! Ví như trong xóm làng, có ngọc dạ quang, soi sáng khắp ruộng vườn, nhờ gió thổi mây bay di chuyển nhẹ nhàng trong cung điện của chư Thiên; Bồ-tát cũng thế, đã trụ ở địa Nan thắng, thì dùng công đức, trí tuệ quyền biến, tâm hành thâm nhập được khắp nơi; luôn ở thế gian nhưng không ai làm cho loạn động. Đó là hạnh nghiệp của Bồ-tát Đại sĩ trụ ở Địa thứ năm. Bồ-tát trụ ở địa này, có thể làm nhiều điều an lạc, hoặc làm Thiên vương hàng phục các học thuyết tà vạy; có thể tạo lập cho mọi người yêu kính bối thí, đem lại nhiều lợi ích bình đẳng, biết tâm niệm của chúng sinh; tâm chưa từng rời xa việc tu hành pháp của chư Phật. Lại luôn nghĩ nhớ, suy xét tất cả trí nghiệp của các Thánh chúng, để tìm ra phương tiện cứu độ chúng sinh đạt cho được sự rộng lớn không cùng của nhà Đạo; vừa phát tâm tinh tấn, thì nhất thời đạt được ngàn ức vô số Tam-muội không thể tính được, có vô số trăm ngàn, các Bồ-tát làm quyền vây quanh, luận thuyết kinh pháp và đều được độ thoát; lập nguyện lực, thành tựu sự biến hóa thù thắng của Bồ-tát, không thể tính lường được công đức ấy. Cho dù phải trải qua trăm ngàn ức kiếp, cũng không ai hiểu rõ sự huân tập công đức của Bồ-tát.

Bấy giờ, Bồ-tát Đại sĩ Kim Cang Tạng, muốn nói lại cho rõ hạnh nghiệp của kinh điển này, nên nói kệ rằng:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH

*Trụ Huy diệu thứ tư
Rất thanh tịnh như vậy
Tâm ý đã bình đẳng
Suy xét việc ba đời
Thực hành các giới cấm
Tu đạo đức thanh tịnh
Vừa xa lìa kết phược
Chuyển nhập Trụ thứ năm
Ý niệm về các căn
Nghe rồi không hồi chuyển
Nhờ có bốn định ý
Thích dắt dẫn sách, câu
Đã vượt qua năm Lực
Không có gì hoại được
Đầy đủ sức dũng mãnh
Được trụ Địa thứ năm
Mặc pháp phục hổ thẹn
Thanh tịnh hương cấm giới
Đeo vòng hoa giác ngộ
Huân tập bằng thiền định
Tuân phục nghiệp trí tuệ
Hành đạo tự nghiêm dung
Tổng trì là vươn tượn
Hành định ý bình đẳng
Đi bằng bốn Thần túc
Ý tịnh là cửa ngõ
Mắt từ bi thương yêu
Thấy Thánh tuệ thù thắng
Giữ gìn không ngã sở
Ý hàng phục trần lao
Liên nhập Trụ thứ năm
Trụ Sư tử cõi người
Nhập Trụ thứ năm này
Là đạo địa đặc biệt
Dùng đạo nghiệp thanh tịnh
Tu hành tiến dần lên
Nếu thanh tịnh chí tánh
Luôn cần cầu tối thắng
Thương chúng sinh hoạn nạn
Suy xét lìa ý niệm
Tích lũy các công đức
Trí tuệ cũng tôn trọng
Phát khởi vô số hạnh
Soi sáng hành đạo địa
Đứng vững nơi chư Phật*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH

Niệm thánh ý, vô man
Tự nhiên liễu ngộ được
Không bở bối Thánh đế
Thông suốt chân thật đế
Cùng nuôi dưỡng cẩn lành
Phân biệt được chân chánh
Dần vượt qua các Đế
Trừ diệt ý chấp trước
Thực hành các Đạo đế
Tâm bình đẳng sáng suốt
Đắt dãnh không chướng ngại
Dùng tâm chân vi diệu
Tu tập các Thánh đế
Tu trí tuệ giải thoát
Không phiền não ngăn che
Đã tu các công đức
Hành trí tuệ sâu xa
Vượt qua các nhân duyên
Cứu tất cả chúng sinh
Luôn giữ ý chân thật
Thành tựu các Đế này
Tự thông hiểu nghĩa lý
Đạt bản tịnh không khó
Tử bi không chố đắc
Đó là mới an trụ
Nghĩ chúng sinh hoạn nạn
Cầu đạo tuệ thánh chúng
Quán sát các nguồn gốc
Đều từ đó sinh ra
Do vô minh ngu si
Nhốt trong giống ân ái
Chúng sinh tham giữ ấm
Nên thành thân khổ não!
Đã không còn ta, người
Xét chúng như cỏ cây
Từ trần lao mà có
Luôn qua lại các cõi
Như xe lăn không ngừng
Các khổ hoạn phiền não
Ôi thôi, quên hết rồi!
Chúng sinh thật đáng thương!
Bị ngu si thiêu đốt
Trôi mãi trong sinh tử
Năm ấm giống con bò
Bị các ghẻ tà kiến

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH

*Lửa thiêu đốt tâm kia
Chí khí luôn tối tăm
Rơi vào sông ái dục
Mới tìm cầu nẻo sáng
Ở tại sông đau khổ
Mới cầu bậc Đạo sư
Vì thấy khó như vậy
Nên tu, không buông lung
Các nghiệp đã tu hành
Đều dùng độ chúng sinh
Chí mạnh, tánh an ổn
Ở đâu cũng thế lực
Dũng mãnh, biết hổ thẹn
Hiểu rõ, thành trí tuệ
Chứa đức, không nhảm chán
Hạnh Thánh Tôn như vậy
Không bỏ mất pháp thiện
Ý chí rất mạnh mẽ
Là ruộng phước tối thắng
Giảng nói tưởng Giác ý
Hành hóa không biết đủ
Tinh tấn, thương chúng sinh
Muốn giáo hóa chúng sinh
Hiện thân làm thợ mộc
Hoặc họa sĩ, khắc ấn
Biết trị bệnh cho người
Ai bị quỷ quấy nhiều
Đều chữa trị khỏi bệnh
Kiến lập yếu nghĩa Kinh
Được an lạc, Từ bi
Hợp lại rồi ban phát.
Giả sử có đứa giỡn
Sông suối hoặc vườn tược
Ao hồ, cây, hoa trái
Kiến lập vô số nghiệp
Vì an ổn chúng sinh
Hiện vô lượng sắc tượng
Vô số báu quý giá
Nhặt láy làm động đất
Thấy ánh mặt trời, trăng
Đủ các tướng chúng sinh
Đi lại khắp mọi nơi
Vô sắc tài thù thắng
Thần thông không thể lường
Tu tập và thương xót*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*An ẩn cho chúng sinh
Đó là nghiệp trí tuệ
Địa Nan thắng kỳ diệu
Cúng dường vô số Phật
Nghe thọ các kinh pháp
Tu tập tâm nhân từ
Hiển bày hạnh thanh bạch
Như xa cù, vàng ròng
Mài dũa thành sáng đẹp
Xây nhà bằng báu vật
Đi lại trong cung điện
Như gió thoổi phía trước
Không ai không ứng hộ
Thực hành pháp thế tục
Đều là vì chúng sinh
Giao du với bạn tốt
Như hoa sen trong nước
Ở nơi pháp thuật ấy
Xây dựng ngôi tôn quý
Tử bỏ các tà thuyết
Hiểu tu việc vui vẻ
Thực hành các đức lành
Đều từ tuệ thù thắng
Cứu giúp loài chúng sinh
Nhờ đó đạt mươi Lực
Uy lực được tôn trọng
Tinh tấn là trên hết
Thấy vô số trăm ngàn
An trụ Thiện Trung Thiên
Đạt Tam-muội kỳ diệu
Quán sát vô số cõi
Vì hạnh nguyện sai khác
Vượt qua công huân này
Là trụ Địa thứ năm
Bao nhiêu pháp thuật ấy
Giáo hóa những tà thuật
Soi sáng rõ chúng sinh.*

Khi nghe giảng thuyết về các hạnh của Bồ-tát, các Phật tử từ đất vọt lên, trụ trong hư không, vui vẻ rải hoa ngọc báu minh nguyệt, y phục bằng anh lạc, sáng suốt, thanh tịnh, cúng dường Phật, vui mừng khen ngợi: -Hay thay! Tất cả minh thần ở mọi nơi trong hư không và vô số trăm ngàn chúng đều vui vẻ, cúng dường đủ các loại báu đặc biệt tốt đẹp trong đồi, các thứ hương hoa, hương xoa và các loại cờ, phướn lọng bằng lụa báu, quyến thuộc các ma, các con cõi trời Tự tại và các chư Thiên cũng đều đến, trụ ở trên cao, đi lại trong hư không, rải các hoa báu, tâm rất vui mừng được cúng dường đấng Tối Thắng, ghi nhớ vô số pháp và khen ngợi: “Hay thay!”, vô số trăm

ngàn đệ tử thần túc của Phật đều tập họp, cùng trụ trong hư không, trổi các loại nhạc âm thanh rất hòa nhã, lại có các kỹ nữ ca hát. Tiếng vang của Phật nhân hòa, trừ hết trần lao ác độc, vắng lặng thanh tịnh, tiêu trừ các pháp tướng, giống hư hư không, không còn vọng niệm, đi lại thanh tịnh, thành tựu an trụ, không đắm thế tục, quyết không buông lung, gốc Không bình đẳng nhưng đều chân chánh, pháp không tướng niệm. Ai hiểu rõ các pháp đều không thành không gốc, không còn nghiệp sở hữu, cũng không còn chỗ suy xét, phải thương xót chúng sinh, siêng năng tu tập mà cứu độ.

Phật tử, các Pháp vương tử, tu hạnh bố thí đều bỏ tướng chấp trước, giới đức bền vững, tâm tánh bình thản, vì chúng sinh mà nhẫn nhục, trao pháp tuệ vô tận và lực tinh tấn, làm cho các pháp vắng lặng nhập vào cửa Thiền định, trừ sạch các trần lao, quán sát vạn vật, tin hiểu chúng là trống không, thành tựu lực Thánh tuệ, bảo hộ tất cả. Người này đức hạnh cao cả, đã trừ sạch nhơ uế, tiếng tốt vang xa, âm thanh thuyết giảng tự nhiên, hòa nhã dịu dàng. Lúc bậc Thánh giả tối thắng im lặng, chư Thiên và ngọc nữ trong phút chốc đã trở về cõi trời.

Bồ-tát Kim Cang Tạng vui mừng, chí khí dũng mãnh, sự hóa độ được viên mãn, để thành Trụ thứ năm, đạt đến chỗ rốt ráo không ai phế bỏ.

M

Phẩm 6: TRỤ MỤC KIẾN

Bồ-tát Kim Cang Tạng nói:

-Các Phật tử hãy lắng nghe! Bồ-tát Đại sĩ đã tu tập thành tựu Trụ thứ năm, vượt lên nhập Trụ thứ sáu thì phải thực hành mười pháp. Mười pháp đó là gì? Biết các pháp đều không có tướng, đều bình đẳng; các tướng bình thản không có hình loại; không nơi thọ sinh, siêu tuyệt không ai bằng, không nơi phát khởi nêu nói là bình đẳng. Các pháp rất thanh tịnh, đều định chân chánh, đều không buông lung, không giong ruối, không hợp thì chẳng ứng, không phải hai, không phải một, vắng lặng bình thản, không ai sánh bằng; giống như ảnh mộng huyền, như tiếng vang trong núi, như trăng dưới nước, các hiện tượng đều như huyền hóa; thực hành đạo nghiệp không có hai ý. Đó là mười pháp. Từ Địa thứ năm đạt Địa thứ sáu, thực hành những hạnh đó rồi, tự quán sát tất cả các pháp, suy lường xét nét thật kỹ để không lầm lẫn, đạt trụ tự nhiên Mục kiến thứ sáu. Vì thành tựu trụ này, nên đạt thông lợi pháp nhẫn Nhu thuận, không bị mê hoặc, nhưng chưa đạt tới chỗ pháp Vô sinh nhẫn, dần dần từng chút mới tự nhiên vào được khắp mọi nơi của tất cả các pháp, rồi tiến lên đến đại Từ là cao tột hơn hết; hiểu rõ đại Từ, đủ đại Bi, hiểu rõ năm nẻo, cõi đời, không tan, hợp. Quán sát được như vậy, gọi là Trụ thứ sáu. Lại biết được tập nghiệp ở thế tục đều dựa vào nhân ngã mà sinh ra. Vì biết việc dâm dục ở cõi đời là không thật có; kẻ ngu si chấp trước nhân ngã, kẻ vô trí nhân đó cũng thành ngu tối, ham thích nơi thọ sinh, tích tụ tạo nghiệp bất thiện, tâm chí luôn buông thả, đem lại bao nhiêu là tà hạnh, tội phước tăng giảm, vạn vật thì vô thường, từ đó sinh ra bao điều vô ích. Phải hiểu rõ hạnh này để khéo tự mình tu tập tâm, tiêu trừ các lậu, chí chán vốn không, đức lành sẽ từ đó phát ra: Phải qua lại, đạo khắp trong cõi báo ứng sinh tử, coi hành nghiệp là ruộng, thần thức là hạt giống, vô minh là gốc, còn nếu là ngu tối, thì coi ái là sự thấm nhuần, chí tánh thì cống cao tự đại, nuôi lớn tà kiến và lười kết sử, đó là nguyên nhân tự sinh danh sác. Danh sác lớn dần thành các căn. Các căn đã thành, thì phát sinh hàng ngàn các loại phiền não; phiền não đã phát khởi, khiến bệnh

tật xảy ra; từ bệnh tật đó mà có mừng vui, tức thọ lãnh lợi ích; do nhận những lợi ích mà thành hữu, niêm cũng từ đó mà thành; do niêm đã thành nên phát sinh năm ấm; hình thể của năm ấm, tiến đến năm loài, từng chút từng chút chìm đắm trong sinh; sự đắm trước sinh khi đã đầy đủ, thì phát sinh mọi khổ đau: Kêu gào, khóc than, âu lo, mọi phiền não thiêu đốt. Các nghiệp bất thiện, vốn không có hình tướng, không thể hiểu được, không thể phân biệt nhầm lẫn, tất cả đều tự nhiên. Vì ít huân tập những điều vô ích nên đạt được pháp này; có hiểu rõ nghĩa này thì không còn tham mến. Bồ-tát cũng vậy, thích Nhu thuận, quán sát mười hai duyên, tự suy xét kỹ gọi là chí thành, để hiểu được sự sinh này cuối cùng không có tuệ. Nghiệp vô minh vốn là thanh tịnh, thành tựu báo ứng, từ sự thực hành mà thành. Thần thức ở đời trước, bạn của thần thức là bốn ấm thọ. Từ đó có sự mê hoặc danh sắc, có lòng thương ở lục nhập, có cảnh giới cho các căn. Thần thức vừa hình thành là có các lậu làm bạn, thành các bệnh khổ. Ân ái càng nhiều thì thọ càng lớn. Vì giữ gìn cái đã nhận nên thành lậu nghiệp. Từ nghiệp tạo ra và làm lớn thân ấm. Từ sinh đến già suy, thân ấm sẽ hư hoại, đưa đến chết, đó là điều rất ngu tối, thật đáng kinh sợ! Từ những nguy hại này tạo thành lười trói buộc, đến khi có lời lẽ thì sinh ra năm căn, khổ phát khởi từ ý căn, từ đó có ưu sầu, buồn khổ nhiều tạo thành thọ hữu; đó là nhân duyên nên sinh vào nơi khổ vậy. Phải tự suy xét hạnh nghiệp đã tạo ra, vì mọi tạo tác đều dựa vào đó. Vì biết tạo tác là phải có tác giả, nhưng xét sự tạo tác ấy lại không có tạo tác, từ đầu đến cuối không có tướng, cũng không nắm bắt được; lại suy xét đến ba cõi, cũng đều do tâm; xét chúng cũng từ mười hai nhân duyên sinh khởi. Như Lai chí chân đã thông hiểu chỗ quay về của năm nẻo, hết thảy chỉ một tâm, một loài, đồng thời thành tựu. Vì sao? Vì đều do các căn. Tâm sinh tham dục đều do thức. Sự ngu si sinh tử đều từ vô minh. Tâm là bạn của danh sắc tạo ra mê hoặc. Từ danh sắc có sáu nhập, rồi làm bạn với đau khổ. Từ đau khổ có yêu thích; vì không bỏ thọ nên ái, sinh ra các tai nạn; do các duyên hợp mà có sở hữu, từ chấp thủ mà có sinh, trói buộc nhau đưa đến già chết. Từ trong thần thức đã có hữu, đã phân biệt biết rõ danh sắc duyên nhau và danh sắc ấy đều có chỗ quy hướng. Sáu căn nhập sáu cảnh nên thấy được cảnh giới và có thể nhập vào chỗ lặng yên. Nhưng do duyên tích tập mà có ý niệm sinh ra thọ. Thọ tạo ra nghiệp thiện ác, tốt xấu. Theo duyên ân ái mà những việc tham dâm, vui khổ cảnh trần lao mới có. Cũng theo duyên ái mà bị trói buộc trong ngục. Rồi từ hữu đưa đến sự thọ sinh khác. Hiện tại sinh ra cũng không biết từ đâu đến, chỉ biết sinh ra nhân duyên, từ sinh đã có năm ấm, rồi duyên cho đến già. Khi đã già suy thì các căn chín mùi nén có chết. Từ khi bắt đầu cho đến chết, có mười hai việc. Nơi bắt đầu phát sinh lại là thân năm ấm hư hoại, nhưng không đoạn được, chưa bao giờ chấm dứt. Từ vô minh có hành, danh sắc, sáu nhập, dần dần có ái, thọ, hữu, sinh, già, bệnh chết ưu bi khổ não. Vì duyên của vô minh không có đoạn dứt, nên không hiểu thấu đó là hữu dư; vô minh bị diệt trừ thì các hành cũng diệt. Vì có vô minh nên có hữu dư. Vì vô minh mà thọ nhiều ân ái, nên thêm nhiều trần lao, không bao giờ đoạn dứt. Đã tạo nghiệp phải thọ báo ứng. Báo ứng xoay chuyển qua lại, không thể nhổ được gốc, không trừ hết các tai ương, cho nên khổ đau khác sinh ra, không bao giờ ngừng nghỉ. Vì vô minh, nên bị trói buộc lưu chuyển trong quá khứ, hiện tại, vị lai. Hãy đoạn trừ ba chuyển. Ba chuyển không có ngã. Phải đoạn bỏ nhân ngã thì vô minh mới diệt, nghiệp tự nó cũng không còn nỗi chốn; ví như nhà cỏ, hoặc ở đó để được thanh tịnh, hoặc sẽ có phiền não đau khổ, vô minh là vậy, đều từ đó mà có hình. Xưa vốn không có đau khổ, chỉ vì duyên thức mà có thọ. Đó là nghiệp trong hiện tại. Từ ái mà có hữu đó mà nguồn gốc của thọ mang trong

vị lai. Từ đó ngược lên tất không còn chỗ thọ sinh do vô minh đưa đến. Vô minh diệt thì các hành diệt, gọi là đoạn dứt. Có ba khổ hoạn và mười hai báo ứng từ nhân duyên sinh. Từ vô minh đến lục nhập có thể diệt thì các hành đều diệt. Nhân đã không còn thì các hành cũng như vậy; ngoài hai việc trói buộc là khổ và thọ, còn có khổ khác như biệt ly. Vô minh diệt thì các hành diệt, ba khổ được đoạn trừ hẳn. Từ vô minh có hành, từ nhân duyên tạo tác mà có hành nghiệp, đó là hữu dư. Vô minh diệt thì các hành sẽ diệt, đó là hữu dư. Vì tất cả các hành đều là hữu dư nên có vô minh hành. Hãy dùng phương tiện quyền xảo mở dây trói lớn. Vì là hữu dư nên có luân chuyển. Hãy quán sát kỹ trở lại về sự diệt tận của mười hai duyên khởi. Từ hữu dần dần có chấp trước. Hãy bảo vệ thân, khẩu, ý. Nhờ đó tự tạo duyên, đạt cho được sự cúng dường, để không còn nghiệp sinh, không còn luân chuyển trong ba cõi, không quay lại để thọ lấy nghiệp cũ, không còn chịu ba khổ, tu hành theo sự báo ứng của các duyên khởi như vậy. Giả như có người mang vác nặng mà được bỏ xuống vậy. Sự quán sát là không cùng tận, còn vô sở hữu thì tận; sự quán sát đó là do duyên này; duyên vừa sinh khởi là biết sẽ có việc khác xảy ra, tất cả đều biết rõ. Vốn không nhân không ngã, không thọ mạng, tự nhiên, trống không, vắng lặng, điềm nhiên. Có tạo tác, phải có quả báo. Đạt pháp môn Không giải thoát, tâm tánh luôn nhớ pháp này; như vậy chỗ ở hiện tại sẽ chấm dứt, không còn hữu dư. Chuyên tâm suy xét pháp môn Vô tướng giải thoát, để biết cho rõ mà không còn ham thích; chỉ có tâm từ bi lớn mới truyền dạy giáo hóa cái gốc cũ của chúng sinh. Đó là tâm ôm giữ pháp môn Vô nguyệt giải thoát; phải luôn phụng hành. Ba pháp môn giải thoát này, sẽ trừ được hành của ngã và thấy được tướng tạo tác, bỏ được sự đắm trước các tướng có, không, nuôi lớn thêm tâm từ về ba pháp môn ở trên, tinh tấn, giáo hóa phàm phu và những người chưa thành đạo, làm cho họ được thông đạt. Nhờ thành tựu liền đạt được pháp hội, chuyển thông pháp hội, không còn tới lui, đầy đủ sự hòa đồng, hòa hợp nhân ái, thành tựu bất thoái. Nhờ thấy như vậy, nên trừ được các bệnh này mà chúng tập họp lại sẽ đưa đến hoạn nạn, giống như nước sông, chảy mãi không ngừng. Tâm phải tự nghĩ không còn nghiệp nào khác là phải quyết tu tập vắng lặng để khai hóa chúng sinh. Là đệ tử Phật, nếu thực hành được như vậy thì dù ở trong vô số tai ương, độc ác của cõi đời vẫn tự tại mở lối đưa đường. Nếu quán sát nó vốn thanh tịnh, không khởi, không diệt, phải dắt dẫn để thực hành tâm từ, tùy thuận giáo hóa chúng sinh, hành trí Ba-la-mật rộng lớn, hoặc pháp môn Tuệ vô ngại, dần dần chí tu thành thực, học hỏi thông suốt, hợp với đạo sáng, thành tựu đại nghiệp chánh đạo, lợi ích đúng thời, sống đúng đạo nghĩa, không hợp cùng tà nghiệp. Nhân đó lại quán sát tịch diệt tự nhiên, cũng không trụ vào sự đầy đủ của đạo phẩm ấy, mà tìm cách gần để tự hiểu rõ trụ địa Mục kiến, khiến cho được nhập vào hư không, xét rõ được định ý. Định ý đó là nhập hư không tự nhiên, hư không định, cứu cánh không định, đệ nhất hư không định, là vô cực hư không định ý, là hội họp hư không định ý, là sự phụng hành hư không định ý, là chân vô niệm hư không định ý, là đẳng sát hư không định ý, là ly nghiệp vô vật hư không định ý. So sánh như thế liền đạt được vạn pháp môn Tam-muội hiển hiện tự nhiên, vô tướng, vô nguyệt cũng vậy. Lại chuyên cần tinh tấn tu tập, gần với các trụ của Bồ-tát, thì tâm sung mãn, tánh vững chắc, tâm ý rõ ràng, tánh hạnh chân chánh, tánh sâu xa, ý không lay chuyển, không ngừng nghỉ, rộng lớn, tâm tư vô hạn, ý ưa thích tuệ, tu tập kết hợp, trí tuệ quyền biến, đầy đủ tánh Bồ-tát, dần được thuần hòa, ở mãi trong đạo Như Lai, không còn thoái chuyển, giáo hóa tất cả tà thuyết học thuật, tùy thuận tuệ địa, không đọa trong địa đệ tử Duyên giác, tinh chuyên tăng trưởng, thấy Phật tuệ không gì

sánh bằng, bỏ việc trần lao, đạt chí bền vững, trụ tuệ Bồ-tát, tu tập phụng hành thành thục không có tướng, vô nguyên, kế thừa giáo pháp, tùy thuận tuyên thuyết, đủ trí tuệ quyền biến, không hủy phá pháp hành đạo phẩm. Bồ-tát trụ địa Mục kiến thì càng tăng trưởng trí Ba-la-mật, lợi ích cũng khác nhiều; hiện tại thành tựu thông lợi ứng đạo, mau đạt được nhẫn thứ ba là Nhu thuận. Đó là tùy thuận mà chuyển đạo pháp. Bồ-tát trụ địa Mục kiến này, thấy vô số trăm ngàn chư Phật, tìm cách để cúng dường, đem tâm phụng sự y phục, thức ăn, thuốc men, giưỡng chiếu, xuất gia làm Sa-môn, ở chỗ chư Phật để tu tập, nghe thọ kinh điển, nghe rồi dùng trí tuệ mà phụng hành, siêng tu thông đạt, cầu cho hiểu được nghĩa mà thực hành, dần dần tu tập được pháp tang của Như Lai, đạt pháp minh lớn, trải qua vô số kiếp, thành tựu được cái gốc công đức hiển hiện sự toại nguyện. Phật tử! Ví như ngọc báu lưu ly, nếu tẩy rửa trong sạch thì phát ánh sáng rực rõ. Cũng thế, Bồ-tát trụ ở địa Mục kiến này, phước đức ngày càng tăng trưởng, hiển lộ, thực hành quyền biến. Nhờ công đức đó làm căn bản, tăng dần đến chỗ vắng lặng nên đi lại không cần bạn đồng hành. Phật tử! Ví như ánh trăng sáng chiếu tâm chúng sinh, làm cho ai nấy đều bình thản; như cung điện một mình chế ngự bốn ngọn gió lớn, mà không càn gì cả! Cũng thế, Bồ-tát trụ địa Mục kiến, công đức ngày càng thêm lớn, soi rọi trừ sạch trần lao cho vô số chúng sinh, tẩy sạch tỳ vết của ái dục, thống lãnh bốn ma, đơn độc không bè bạn. Phật tử! Bồ-tát muốn tiến gần để đạt được trụ địa Mục kiến thứ sáu này, thì phải tập trung dần dắt, sự tu hành phải có khả năng biến hóa, hoặc làm Thiên vương, thấy rõ và hàng phục được bốn đại, một mình đi trong ba cõi, không bè bạn; Thanh văn, Duyên giác không dám cật vấn; luôn thực hành công đức bố thí ái kính, đem lợi ích bình đẳng giáo hóa chúng sinh, không bỏ Phật đạo, để luôn được đầy đủ; luôn nghĩ về Nhất thiết trí có phải là chí nguyện cao tột số một của chúng sinh, để có uy lực mạnh mẽ mà dắt dẫn khai hóa, thành tựu được trí rộng lớn ấy. Vừa phát tâm so sánh như vậy, siêng năng không ngừng; trong chốc lát đã đạt trăm ngàn các định Tam-muội, khai hóa vô số chúng Bồ-tát, thấy được nguyện lực của Bồ-tát quyền thuộc rất đặc biệt, rất cảm động, không sao tính đếm được; đã tu tập ở vô số ức kiếp, không sao ví dụ được.

Bấy giờ, Bồ-tát Đại sĩ Kim Cang Tạng muốn diễn giải rõ chỗ quy hướng của thật nghĩa, nên nói kệ rằng:

*Chính vì được đầy đủ
Đạo địa Trụ thứ năm
Pháp là diêm ứng tốt
Vô tướng không chỗ sinh
Thanh tịnh không phát khởi
Là vì không buông thả
Phụng hành ý Thánh tuệ
Liền nhập Trụ thứ sáu
Các pháp vốn vắng lặng
Tịch tĩnh không niệm tưởng
Tự nhiên như huyền hóa
Giải thoát khỏi sinh tử
Đạt được nhẫn Nhu thuận
Pháp vốn không tán loạn
Trí tuệ càng thù thắng
Siêng tu sáu trụ địa*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH

*Thông đạt trụ Nhu thuận
Thâm nhập tuệ lực sáng
Quán sát tất cả cõi
Từ tập nhân có quả
Do ngu si mờ tối
Mà có vật, người, ta
Muốn độ thoát chúng sinh
Nên siêng năng tu tập
Từ nhân duyên giảng trách
Gốc ngọn đều trống không
Hạnh nghiệp và báo ứng
Hòa hợp hay tranh loạn
Nếu đã có tạo tác
Thì phải chịu quả báo
Phân biệt gân gùi chúng
Như ong hút mật hoa
Giả sử dùng tuệ quán
Gốc ngọn là tối sáng
Tư tưởng duyên tội phước
Chịu quả vì ngu si
Do có tư tưởng này
Danh sắc đồng thời theo
Vì thế có hoạn nạn
Thành tựu khổ năm ấm
Do tâm ngã sở này
Rơi vào trong ba cõi
Lại nữa mười hai xứ
Đều từ một tâm sinh
Từ tham dâm mà có
Tâm cũng hành theo đó
Sự chấm dứt cũng vậy
Từ tâm lầm lẫn này
Vì vô minh ngu si
Tạo ra mười hai khổ
Chính vì thân ngu tối
Luôn tạo ra vọng tưởng
Cứ thế dần đi đến
Già, bệnh, thân hoại diệt
Tất cả các hoạn nạn
Dứt, khi vô minh dứt
Do duyên vô minh này
Nên không đoạn trừ hết
Tư tưởng nếu tiêu diệt
Nhân duyên sẽ đoạn trừ
Ân ái tạo ngu si*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH

*Làm nhân cho khổ não
Tai họa khổ đau này
Là cái hại chấp giữ
Từ ngu si đưa đến
Nên có khổ sinh tử
Do xúc nên sinh thọ
Từ khổ càng khổ thêm
Lại thọ bao nhiêu thân
Khổ đau càng thêm lớn
Đoạn trừ hết khổ não
Thì không còn nhân ngã
Vốn không có khổ đau
Cũng chẳng có vọng niệm
Chính vì thân thức này
Qua lại trong hiện tại
Ái hành ở vị lai
Nên thành tựu khổ não
Những gì cần tiêu diệt
Vì nhân duyên ngu si
Quán sát trừ đoạn hết
Thì sẽ được giác ngộ
Nhờ chán xa hoạn nạn
Diệt trừ các nhân duyên
Từ những nhân duyên này
Đoạn trừ các duyên sinh
Như quán kẻ nghèo hèn
Tự nhiên và trống không
Nhu hòa và ngu tối
Nương theo nghiệp ý ấy
Đến lúc trừ hết si
Mới đoạn được các duyên
Nhân duyên sâu xa đó
Biết chúng rỗng vô tướng
Quán sát có mươi việc
Hiểu chúng không phân biệt
Suy tính đến các cõi
Tội phước ở vị lai
Ba loại tài nghiệp này
Từ xưa dần tăng trưởng
Phân tích ba khổ hành
Nơi sinh khởi, diệt tận
Trừ sạch không sở hữu
Nhu thuận hiểu nhân duyên
Nhân duyên sinh như vậy
Bình đẳng nhập thông đạt*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH

Như huyền hóa hiện khởi
Nghiệp ái dục như vậy
Như cảnh thấy trong mộng
Các hình ảnh cõng vây
Kẻ ngu mê si dại
Tự nhiên như sóng nắng
Hiểu rõ hành như thế
Trí hiểu là trống không
Các duyên làm lo sợ
Biết nó tướng không bền
Nhờ hiểu được như thế
Nên không chí mong cầu
Chỉ một nguyện từ mẫn
Thương yêu các chúng sinh
Chí nguyện thật rộng lớn
Thực hành pháp giải thoát
Tâm lại càng thương yêu
Luôn nghĩ công đức Phật
Siêng tu lo chúng sinh
Quán sát nguồn gốc chúng
Tinh cảm không hoạn nạn
Đủ vô lượng công huân
Hành đủ Không Tam-muội
Biết thấu trăm ngàn kiếp
Kẻ dũng mãnh như vây
Bậc Nhu thuận pháp nhân
Trí tuệ hợp vô vi
Giải thoát là báu vật
Tánh rộng lớn như vây
Cúng dường bậc Thánh giả
Vargas lặng trừ rối loạn
Mạng chí thuận tối thăng
Thành tựu rõ định ý
Lại càng thêm thanh tịnh
Như lưu ly vàng ròng
Mài dũa càng sáng rõ
Soi chiếu tâm chúng sinh
Như mặt trăng sáng tỏ
Gió qua lại bốn xứ
Một mình không ai bằng
Vượt đường tắt ma nghiệp
Thù thăng sáng vi diệu
Tiêu diệt các trần lao
Đốt cháy những khổ não
Làm bậc thầy cao thượng

*Tuyên thuyết trụ tuệ này
Giáo hóa lập ý đạo
Diệt trừ tâm phóng túng
Phụng trì trí tuệ thánh
Diễn giảng các kinh pháp
Kẻ dũng đã vượt khơi
Thanh văn không theo kịp
Vừa phát tâm tinh tấn
Đã được an trụ nghiệp
Đời trước đã đạt được
Trăm ngàn ức Tam-muội
Nháy mắt gấp vô số
Chư Phật trong mươi phương
Đức soi sáng thế gian
Như trăng rằm mùa thu
Xinh đẹp rất sáng tỏ
Thanh văn chẳng theo kịp
Dũng mãnh tự diễn giảng
Trụ Địa thứ sáu này.*

Lúc ấy, chư Thiên nghe pháp, tâm bình thản, trụ trong hư không, rải đầy các loại hương hoa trân bảo, khen ngợi tán thán, dùng đủ lời vi diệu nhu hòa, thanh tịnh, đầy đủ công đức đáng kính, khen: “Lành thay!” Tư duy về lợi ích tối thượng, tích lũy công đức, đạt tuệ tự tại, hạnh thù thắng cao vời với giống như hoa sen, vì thương yêu chúng sinh mà thọ hạnh nghiệp siêu tuyệt, không thể so lường. Chư Thiên hiện thần, trụ trong hư không, làm mưa hoa rải đầy các loại hoa thơm, tiêu trừ trần cẩu, ưu sầu, thô tế; nói lời hay lạ âm vang bay xa, làm thông đạt lợi ích thứ nhất của sự thanh tịnh tối thượng: “Chúng ta đã nghe đạo địa thông suốt”. Rồi họ lại trỗi nhạc hay, các ngọc nữ của cõi trời tâm vui mừng khôn tả; ở trước chư Thiên, phụng thánh chỉ của Phật, mở hết các cửa, trừ sạch tối tăm, tâm sáng như mặt trời, phụng hành pháp tối tôn. Lúc ấy, ở thế giới này có vô số phàm phu và Thánh hiền, đều vượt khỏi cõi thế, hiển thị phong thái vi diệu nhất, từ xa thấy được thân yên lặng điềm đạm mà hiện hình giống thân nhưng không phải thân. Đang tư quy về với chánh pháp, tiêu diệt những điều đã định, khiến không còn vọng tưởng; tiếng hay, mắt sáng, vượt vô số cõi Phật, cúng dường chư Phật, phụng sự các Đạo sư, tự quán sát thân mình, nghĩ nhớ tối thắng, bỏ ô uế, đạt tuệ tự tại, khai hóa chúng sinh, không còn tưởng nhân ngã, phụng hành tinh tấn, hợp với hạnh nghiệp. Các chư Thiên ngọc nữ đều thích thật nghĩa của vắng lặng; quán sát Đấng Nhân Trung Tôn, ai nấy đều vui mừng, thưa với Thế Tôn, nhờ cúng dường Phật để thăng đạt được tự tại, xin giảng thuyết, đặc biệt giải nói chánh pháp, công huân thù thắng sẽ như biển để mong được hiển bày ở trụ thứ bảy.

